

*Кльонка Ю.С.,
викладач кафедри англійської мови в судноводінні
Херсонської державної морської академії*

РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З МОРСЬКОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У сучасному світі формується нова система освіти, орієнтована на світовий освітній простір. Цей процес супроводжується значними змінами в педагогічній теорії і практиці навчально-виховного процесу. Інноваційний підхід до підготовки навчального матеріалу нового покоління, зміна їх функції і способів використання в освітній практиці є однією зі складових модернізації освіти [1].

Сьогодні в різних наукових дослідженнях можна знайти різне визначення терміну "критичне мислення". Дж. А. Браус визначає це поняття як розумне рефлексивне мислення, сфокусоване на вирішенні того, у що вірити і що робити. Також він вважає, що це пошук здорового глузду і вміння відмовитися від власних упереджень. Критичне мислення не означає негативність або критику, під цим поняттям мається на увазі розумний розгляд різноманітності підходів з тим, щоб виносити основні судження і рішення.

Використовуючи технологію «Критичне мислення» на заняттях морської англійської мови, викладач розвиває особистість здобувача в першу чергу при безпосередньому навчанні іноземної мови, в результаті чого відбувається формування комунікативної компетенції, що забезпечує комфортні умови для пізнавальної діяльності та самовдосконалення. Викладач стимулює інтереси здобувача, розвиває у нього бажання практично використовувати іноземну мову, а так само вчитися, роблячи тим самим реальним досягнення успіху в оволодінні предметом.

Відповідно до ролі та місця критичного мислення у вищій освіті, ця методика має на меті забезпечувати певні умови:

- 1) пропонувати проблемні задачі та способи вирішення;
- 2) організовувати діалог у процесі розв'язування проблемних задач;
- 3) надавати здобувачеві право на помилку та створювати ситуації виправлення помилок;
- 4) передбачати письмове викладення розмірковувань здобувачів з подальшою рефлексією.

Критичне мислення також впливає на міжособистісні навички здобувачів морської галузі. Критично мислячи та вбачаючи речі з різних сторін, здобувачі стають більш відкритими та емпатійними, кращими комунікаторами, більш схильними до співпраці зі своїми однолітками та прийому обговорення їх ідей у парах чи творчих групах. Сприймаючи здобувачів як про окремих людей, можна сказати, що критичне мислення допомагає їм розвивати свою творчу сторону, дозволяючи їхньому процесу мислення проходити більш вільно та досліджувати більше можливостей. Це допоможе їм стати кращими особистостями, які в змозі прийняти самостійне та осмислене рішення, а на практиці також допоможе їм заощадити час для прийняття таких рішень.

Отже, слід відмітити, що заняття з морської англійської мови сприяють розвитку критичного мислення завдяки різноманітному матеріалу і інтерактивним підходам. Іноземна мова в даному випадку є як метою, так і засобом навчання. При виконанні будь-якого завдання, здобувачі повинні зрозуміти головну думку, відтворити логіку викладу, виділити проблему, порівняти з тим, що вже знають в цій області, і визначити, яка додаткова інформація необхідна, щоб зробити висновок і сформулювати свою точку зору з конкретного питання або проблеми. Як бачимо, це вимагає сформованості певних інтелектуальних умінь. Здобувачі повинні вміти проаналізувати зібрані дані, оцінити їх значущість, вибрати необхідне, структурувати інформацію, потім синтезувати, щоб використовувати при вирішенні проблеми, аргументувати свою точку зору. Все це вміння критичного мислення.

Література:

1. Леонтьева А. Технологія розвитку критичного мислення у формуванні комунікативної компетенції під час навчання іноземної мови//Вісник Молодий вчений. 2014. №2. С. 890-892
2. Освіта в Україні. Доповідь міністра освіти і науки України на II Всеукраїнському з'їзді працівників освіти: м. Київ, 12 жовт.2001р./ Редкол.: В. Кремень(кер). – К.: Освіта України, 2001. 14 с.

3. Полат Е.С. Новые педагогические и информационные технологии. / Е.С. Полат. М.: Академия, 2003. 150 с.
4. Тягло А. В. Критичне мислення, проблема світової освіти XXI століття / Тягло А. В., Воропай Т. С. – Х. : Ін-т внутр. справ, 1999. 194, 285 с.
5. Халперн Д. Психологія критичного мислення: Редкол.: Д. Халперн О. Чуба – С.-Пб. : Вид-во Питер, 2000. 518 с.
6. Benjamin S. Bloom. A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives, Abridged Edition 1st Edition/ Lorin W. Anderson, David R. Krathwohl. – L.:Longman, 1st Edition, 2001. 243 p.

Ковальчук Ольга Андріївна,

здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр»

Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

ПЕДАГОГІЧНА ПРОФІЛАКТИКА АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ШКОЛЯРІВ

Актуальність теми полягає у тому, що у підлітковому віці проблема агресії відображає одну з найгостріших соціальних проблем: значне зростання соціальної нестабільності на тлі наростаючого насильства, зростання злочинності та проявів соціально-культурної нетерпимості.

Підлітки як соціально чутлива та конформна вікова категорія стають «піонерами» у значній кількості агресивно забарвлених дій. Поєднання вікових особливостей розвитку особистості та соціальних аморфних ідей, норм та цінностей слугують катализаторами агресії як у поведінковому, так і в особистісному плані, роблячи тему агресивності підлітків невичерпно актуальною. Психологічні особливості агресії є предметом детального наукового вивчення, тому науково-психологічне вивчення запропонованої теми має важливе значення.

Терміни «агресія» та «агресивність» використовуються для опису різноманітних насильницьких актів агресії. Агресія та агресори суспільством завжди оцінюються як негативні, асоціальні дії, як прояв грубої сили. В основному ці поняття означають загрозу поведінку, яка поєднує в собі багато понять: насильство, агресивні дії, агресивна поведінка, асоціальна поведінка, ворожість, жорстокість, конфлікт, злочин, вбивство, негативна взаємодія та інші.

На думку Дж. Уейна, «злочини та хуліганство - це все явища, в яких не витрачена енергія молоді знаходить свій вихід» [2, с. 235].

Класичне визначення агресії запропонував А. Басс. Він описав агресію як реакцію, яка шкодить іншому організму [3, с.17].

А. Басс виділив три основні шкали, в яких можна описати агресивні дії:

- 1) фізичний - словесний. Застосування сили проти іншої особи, заподіяння тілесних ушкоджень, побиття, удари холодною зброєю, поранення вогнепальною зброєю;
- 2) активний - пасивний. Агресія, спрямована на іншу людину;
- 3) прямий - непрямий. Бажання не дозволяти фізично іншій людині досягти бажаної мети або займатися бажаною діяльністю.

В. Кляйн дотримується протилежної думки. Він вважає, що агресія має «певні здорові риси», які можуть бути корисними для суспільного життя. Це такі риси, як наполегливість, ініціативність, наполегливість, бажання перемагати, подолання перешкод. Ці якості притаманні лідерам та переможцям [1, с. 62].

Причиною протиправних дій можуть бути такі якості людської особистості, як жадібність, жорстокість, хитрість, заздрість, брехня. Більше того, ці небезпечні якості, ставши синергетичними, можуть свідчити про «переналаштування» на непередбачувані ситуації з демонстрацією негативних якостей, провокувати девіантну поведінку.

Аналізуючи дослідження соціологів щодо причин поведінки з відхиленнями дорослих та молоді, зауважимо, що вони не враховують психологічних особливостей особистості. Оскільки не кожна людина в